

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **68504** (13) **U**
(51) МПК
H03K 3/78 (2006.01)

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2011 11408	(72) Винахідник(и): Коробков Микола Григорович (UA), Коробкова Олена Миколаївна (UA), Рубанов Василь Григорович (UA), Харченко Вячеслав Сергійович (UA)
(22) Дата подання заявки: 27.09.2011	
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 26.03.2012	
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 26.03.2012, Бюл.№ 6	(73) Власник(и): НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. М.Є. ЖУКОВСЬКОГО "ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ", вул. Чкалова, 17, м. Харків, 61070 (UA)

(54) ПРОГРАМОВАНІЙ ФОРМУВАЧ ІМПУЛЬСІВ, ТРИВАЛІСТЬ ЯКИХ ВИЗНАЧАЄТЬСЯ ТРИВАЛІСТЮ ВХІДНИХ ІМПУЛЬСІВ В ПЕРЕНАСТРОЮВАНОМУ ДІАПАЗОНІ

(57) Реферат:

Програмований формувач імпульсів, тривалість яких визначається тривалістю вхідних імпульсів в перенастроюваному діапазоні, містить два двійкові лічильники, перший з них підсумовувальний, який має вхід подачі тактових імпульсів, вхід асинхронної установки у нульовий стан; другий лічильник реверсивний, налагоджений на режим віднімання, має вхід подачі тактових імпульсів, вхід дозволу синхронного паралельного завантаження і входи подачі завантажуваних даних, вхід дозволу режиму рахування, вхід асинхронної установки у нульовий стан, вихід переповнювання; інвертор; елемент АБО; ланцюжок, що складається з послідовно з'єднаних резистора і конденсатора. Введено порівнювальний пристрій, який має інверсні виходи "менше", "рівно", "більше"; два адресні мультиплексори; а перший лічильник доповнено входом синхронної установки у нульовий стан, який з'єднано зі входом подачі управляючих імпульсів і другим входом елемента АБО.

UA 68504 U

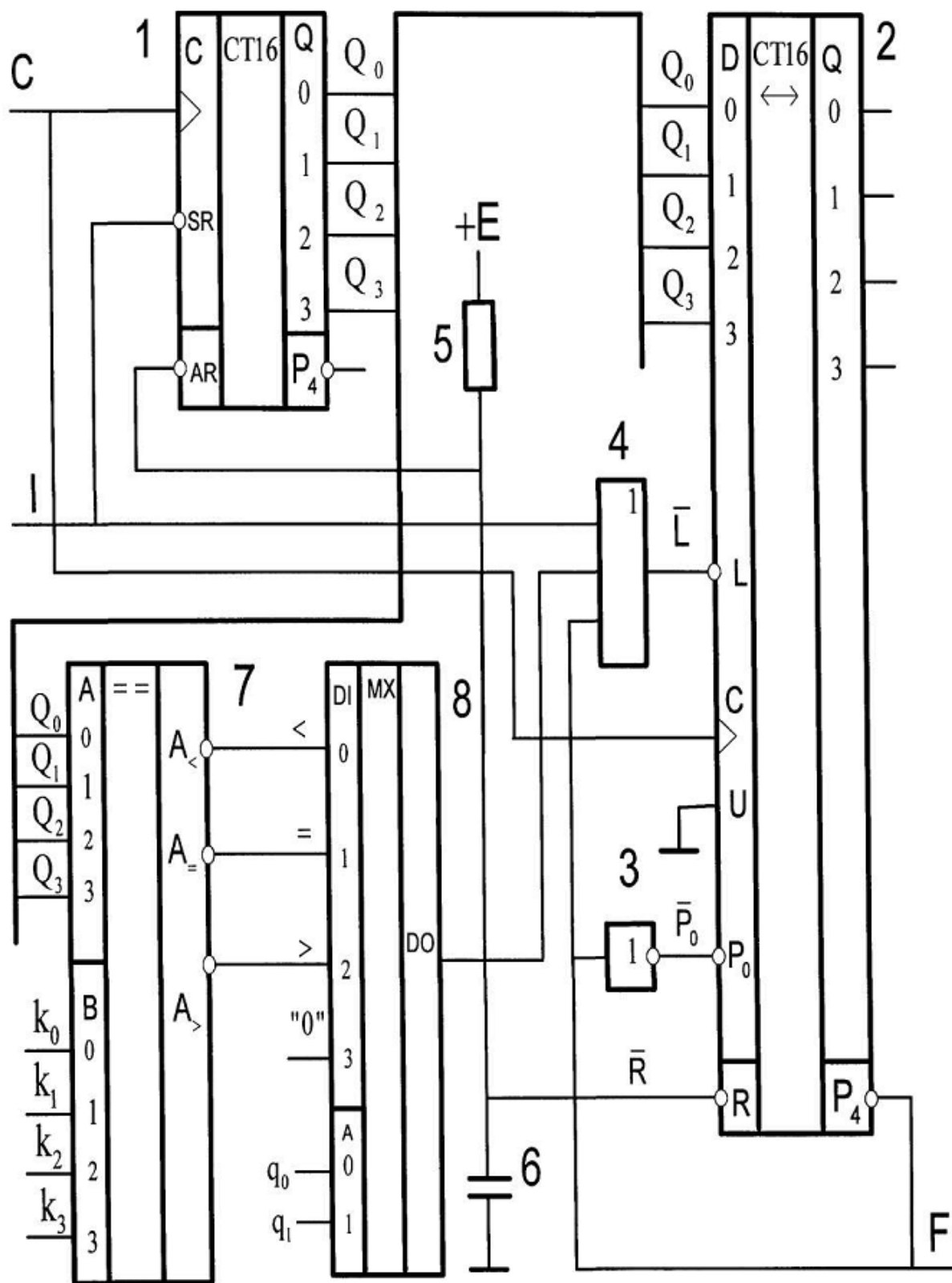

Fig. 1

Корисна модель належить до імпульсної техніки і призначена для програмованого формування імпульсів, тривалість яких визначається тривалістю вхідних імпульсів в перенастроюваному діапазоні.

Відомі формувачі, що містять кварцовий задавальний генератор, що працює в безперервному режимі, пристрій синхронізації і вихідний пристрій, що забезпечує формування необхідних імпульсів, часові параметри яких визначаються часовими параметрами імпульсів, що подаються на вхід [Тактовий генератор. Авторське свідоцтво СРСР № 307502. - Бюлетень винаходів. № 20, 1971; Тактовий генератор. Авторське свідоцтво СРСР № 354544. - Бюлетень винаходів. № 30, 1972].

Недолік відомих пристроїв - обмежені функціональні можливості, обумовлені налагоджуванням на фіксований режим часових параметрів вихідних імпульсів.

Найбільш близьким за технічною суттю і результатом, що досягається, є програмований формувач імпульсів, тривалість яких визначається тривалістю вхідних імпульсів в перенастроюваному діапазоні [заявка на корисну модель № u201101265 від 04.02.2011], який містить два двійкові лічильники, перший з них підсумовувальний, який має вхід подачі тактових імпульсів, вхід асинхронної установки у нульовий стан; другий лічильник реверсивний, налагоджений на режим віднімання, має вхід подачі тактових імпульсів, вхід дозволу синхронного паралельного завантаження і входи подачі завантажуваних даних, вхід дозволу режиму рахування, вхід асинхронної установки у нульовий стан, вихід переповнювання; інвертор; елемент АБО; ланцюжок, що складається з послідовно з'єднаних резистора і конденсатора, при цьому перший вхід елемента АБО, з'єднано з виходом переповнення другого лічильника, який утворює вихід формувача; вихід елемента АБО з'єднано зі входом дозволу синхронного паралельного завантаження другого лічильника, входом інвертора, вихід якого з'єднано зі входом дозволу режиму лічби другого лічильника; виходи першого лічильника з'єднано з відповідними входами подачі завантажуваних даних другого лічильника; вхід подачі управляючих імпульсів утворює вхід формувача; тактові входи першого та другого лічильників сполучені про між собою, утворюючи вхід подачі зовнішніх синхронізуючих імпульсів.

Недолік відомого пристрою - обмежені функціональні можливості.

У основу корисної моделі поставлено завдання удосконалення програмованого формувача імпульсів, тривалість яких визначається тривалістю вхідних імпульсів в перенастроюваному діапазоні.

Поставлене завдання вирішується тим, що в програмований формувач імпульсів, тривалість яких визначається тривалістю вхідних імпульсів в перенастроюваному діапазоні, який містить два двійкові лічильники, перший з них підсумовувальний, який має вхід подачі тактових імпульсів, вхід асинхронної установки у нульовий стан; другий лічильник реверсивний, налагоджений на режим віднімання, має вхід подачі тактових імпульсів, вхід дозволу синхронного паралельного завантаження і входи подачі завантажуваних даних, вхід дозволу режиму рахування, вхід асинхронної установки у нульовий стан, вихід переповнювання; інвертор; елемент АБО; ланцюжок, що складається з послідовно з'єднаних резистора і конденсатора, при цьому перший вхід елемента АБО, з'єднано з виходом переповнення другого лічильника, який утворює вихід формувача; вихід елемента АБО з'єднано зі входом дозволу синхронного паралельного завантаження другого лічильника, входом інвертора, вихід якого з'єднано зі входом дозволу режиму лічби другого лічильника; виходи першого лічильника з'єднано з відповідними входами подачі завантажуваних даних другого лічильника; вхід подачі управляючих імпульсів утворює вхід формувача; тактові входи першого та другого лічильників об'єднані про між собою, утворюючи вхід подачі зовнішніх синхронізуючих імпульсів, відповідно до корисної моделі, введено порівнювальний пристрій, який має інверсні виходи "менше", "рівно", "більше"; двоадресний мультиплексор; а перший лічильник доповнено входом синхронної установки у нульовий стан, який з'єднано зі входом подачі управляючих імпульсів і другим входом елемента АБО; третій вхід елемента АБО з'єднано з виходом мультиплексора; вихід "менше" порівнювального пристрою з'єднано з нульовим входом мультиплексора, вихід "рівно" порівнювального пристрою з'єднано з першим входом мультиплексора, вихід "більше" порівнювального пристрою з'єднано з другим входом мультиплексора, третій вхід мультиплексора з'єднано з рівнем логічного нуля; загальна точка послідовно сполучених резистора і конденсатора з'єднана зі входами асинхронної установки у нульовий стан першого і другого лічильників; перша група входів порівнювального пристрою з'єднано з відповідними виходами першого лічильника, друга група входів порівнювального пристрою утворюють входи програмування формувача на задану тривалість вихідних імпульсів; адресної входи мультиплексора утворюють входи налаштування формувача на заданий діапазон тривалості імпульсів.

Заявлений формувач має новий склад елементів і нову організацію взаємозв'язків між ними, тобто містить нову сукупність ознак, які забезпечують нові технічні властивості.

Технічний результат, як наслідок цих властивостей - розширення функціональних можливостей і області його застосування за рахунок програмованого формування імпульсів, тривалість яких визначається тривалістю вхідних імпульсів в перенастроюваному діапазоні.

На фіг. 1 приведена схема формувача.

Формувач містить два двійкові лічильники 1, 2, лічильник 1 - підсумовувальний, має вхід подачі тактових імпульсів С, вхід синхронної установки у нульовий стан SR, який утворює вхід подачі управляючих імпульсів І, вхід асинхронної установки у нульовий стан AR; лічильник 2 реверсивний, налагоджений на режим віднімання, має вхід подачі тактових імпульсів С, вхід дозволу синхронного паралельного завантаження L і входи подачі завантажуваних даних D₀-D₃, вхід дозволу режиму рахування P₀, вхід асинхронної установки у нульовий стан R, вихід переповнювання P₄; порівнювальний пристрій 7, який має інверсні виходи "менше", "рівно", "більше"; інвертор 3; двоадресний мультиплексор 8; елемент АБО 4; ланцюжок, що складається з послідовно з'єднаних резистора 5 і конденсатора 6, при цьому загальна точка послідовно сполучених резистора 5 і конденсатора 6 з'єднана зі входами асинхронної установки у нульовий стан лічильників 1, 2; перший вхід елемента АБО 4, вихід якого з'єднано зі входом дозволу синхронного паралельного завантаження лічильника 2, з'єднано з виходом переповнювання P₄ лічильника 2, який утворює вихід формувача F, входом інвертора 3, вихід якого з'єднано зі входом дозволу режиму лічби лічильника 2; вхід синхронної установки у нульовий стан лічильника 1 з'єднано зі входом подачі управляючих імпульсів і другим входом елемента АБО 4; третій вхід елемента АБО 4 з'єднано з виходом мультиплексора 8.

Вихід "менше" порівнювального пристрою 7 з'єднано з нульовим входом мультиплексора, вихід "рівно" порівнювального пристрою з'єднано з першим входом мультиплексора, вихід "більше" порівнювального пристрою з'єднано з другим входом мультиплексора, третій вхід мультиплексора з'єднано з рівнем логічного нуля.

Адресної входи мультиплексора 8 утворюють входи q₁, q₀ налаштування формувача на заданий діапазон тривалості імпульсів.

Перша група входів порівнювального пристрою 7 A₀-A₃ з'єднано з відповідними виходами Q₀-Q₃ лічильника 1, друга група входів B₀-B₃ порівнювального пристрою 7 утворюють входи налагодження k₀-k₃ формувача на задану тривалість управляючих імпульсів.

Працює формувач в наступній послідовності. Наявність ланцюжка, що складається із поєднаних послідовно резистора 5 і конденсатора 6, підключеного до шини живлячої напруги +Е, при включенні джерела живлення протягом деякого проміжку часу формує рівень логічного нуля на входах асинхронної установки у нульовий стан лічильників 1, 2.

Після закінчення перехідного процесу, пов'язаного з включенням джерела живлення, обидва лічильники переходять у нульовий стан і до тих пір, поки значення вхідного сигналу I=0 надходження тактових імпульсів (С) ніяких змін в стані лічильників не викликає. Надходження імпульсу I=1 забезпечує перехід лічильника 1 в режим лічби, другий - залишається в режим зберігання, оскільки сигнали на його вході дозволу завантаження (L) і на вході дозволу лічби (P₀) неактивні (рівні 1).

До тих пір поки значення вхідного сигналу I=1 надходження кожного тактового імпульсу веде до збільшення вмісту лічильника 1 на одиницю, вміст лічильника 2 залишається незмінним. Вміст лічильника 1 надходить на перші входи порівнювального пристрою 7, на другі входи якого подається настроювальне слово K=k₃k₂k₁k₀.

Після закінчення дії управляючого імпульсу нульове значення його поступає на вхід елемента АБО 4, на другий вхід елемента АБО 4 надходить нульове значення сигналу з виходу переповнення лічильника 2 і з виходу мультиплексора 8, значення сигналу на виході якого залежить від значення адресного слова q₁ q₀ і від значення сигналу на виході порівнювального пристрою 7, яке, в свою чергу, залежить від стану лічильника 1, яке визначається тривалістю вхідного управляючого імпульсу.

Якщо значення адресного слова q₁ q₀=0, а зміст (Q₀-Q₃) лічильника 1 більше або рівно значенню настроювального слова k₃k₂k₁k₀, значення сигналу A_с на виході порівнювального пристрою 7, тобто на виході елемента 8 і на вході дозволу завантаження (L) другого лічильника 2 дорівнює 1, тоді з приходом чергового тактового імпульсу лічильник 1 перейде у нульовий стан, нульовий стан лічильника 2 не зміниться, тобто формувач повернеться в початковий стан, не змінюючи нульового значення сигналу на виході.

Якщо значення адресного слова q₁ q₀=00, а зміст (Q₀-Q₃) лічильника 1 менше значення настроювального слова, значення сигналу на виході порівнювального пристрою 7, на виході елемента 8 і на вході дозволу завантаження другого лічильника 2 дорівнює 0.

Наявність активного сигналу на вході дозволу завантаження (L) лічильника 2 призведе до того, що з приходом тактового імпульсу вміст лічильника 1, що визначає тривалість вхідного імпульсу, буде доповнено в лічильник 2, в результаті чого сигнал на виході перенесення його (тобто на виході F формувача) стане рівним одиниці, формуючи одиницю на вході дозволу завантаження і 0 на вході дозволу рахунку, тобто лічильник 2 переходить в режим лічби, а лічильник 1 переходить у нульовий стан.

При надходженні наступних тактових імпульсів вміст лічильника 1 залишається незмінним, рівним 0, а вміст лічильника 2 зменшується на одиницю. Значення сигналу на виході перенесення лічильника 2 (F) залишається рівними 1 до тих пір, поки зміст його не стане рівним 0, тобто на виході формуються імпульси, тривалість яких менше значення $(k_3k_2k_1k_0)T$.

Якщо значення адресного слова $q_1 q_0=01$, а зміст (Q_0-Q_3) лічильника 1 більше або менше значення настроювального слова $k_3k_2k_1k_0$, значення сигналу $\bar{A}=$ на виході порівнювального пристрою 7, тобто на виході елемента 8 і на вході дозволу завантаження (L) другого лічильника 2 дорівнює 1, тоді з приходом чергового тактового імпульсу лічильник 1 перейде у нульовий стан, нульовий стан лічильника 2 не зміниться, тобто формувач повернеться в початковий стан, не змінюючи нульового значення сигналу на виході.

Якщо значення адресного слова $q_1 q_0=01$, а зміст (Q_0-Q_3) лічильника 1 рівно значенню настроювального слова, значення сигналу на виході порівнювального пристрою 7, на виході елемента 8 і на вході дозволу завантаження другого лічильника 2 дорівнює 0.

Наявність активного сигналу на вході дозволу завантаження (L) лічильника 2 призведе до того, що з приходом тактового імпульсу вміст лічильника 1, що визначає тривалість вхідного імпульсу, буде доповнено в лічильник 2, в результаті чого сигнал на виході перенесення його (тобто на виході F формувача) стане рівним одиниці, формуючи одиницю на вході дозволу завантаження і 0 на вході дозволу рахунку, тобто лічильник 2 переходить в режим лічби, а лічильник 1 переходить у нульовий стан.

При надходженні наступних тактових імпульсів вміст лічильника 1 залишається незмінним, рівним 0, а вміст лічильника 2 зменшується на одиницю. Значення сигналу на виході перенесення лічильника 2 (F) залишається рівними 1 до тих пір, поки зміст його не стане рівним 0, тобто на виході формуються імпульси, тривалість яких дорівнює значенню $(k_3k_2k_1k_0)T$.

Якщо значення адресного слова $q_1 q_0=10$, а зміст (Q_0-Q_3) лічильника 1 менше або рівно значенню настроювального слова $k_3k_2k_1k_0$, значення сигналу $\bar{A}>$ на виході порівнювального пристрою 7, тобто на виході елемента 8 і на вході дозволу завантаження (L) другого лічильника 2 дорівнює 1, тоді з приходом чергового тактового імпульсу лічильник 1 перейде у нульовий стан, нульовий стан лічильника 2 не зміниться, тобто формувач повернеться в початковий стан, не змінюючи нульового значення сигналу на виході.

Якщо значення адресного слова $q_1 q_0=10$, а зміст (Q_0-Q_3) лічильника 1 більше значення настроювального слова $k_3k_2k_1k_0$, значення сигналу $\bar{A}>$ на виході порівнювального пристрою 7, на виході елемента 8 і на вході дозволу завантаження другого лічильника 2 дорівнює 0.

Наявність активного сигналу на вході дозволу завантаження (L) лічильника 2 призведе до того, що з приходом тактового імпульсу вміст лічильника 1, що визначає тривалість вхідного імпульсу, буде доповнено в лічильник 2, в результаті чого сигнал на виході перенесення його (тобто на виході F формувача) стане рівним одиниці, формуючи одиницю на вході дозволу завантаження і 0 на вході дозволу рахунку, тобто лічильник 2 переходить в режим лічби, а лічильник 1 переходить у нульовий стан.

При надходженні наступних тактових імпульсів вміст лічильника 1 залишається незмінним, рівним 0, а вміст лічильника 2 зменшується на одиницю. Значення сигналу на виході перенесення лічильника 2 (F) залишається рівними 1 до тих пір, поки зміст його не стане рівним 0, тобто на виході формуються імпульси, тривалість яких більше значення $(k_3k_2k_1k_0)T$.

Якщо значення адресного слова $q_1 q_0=11$, значення сигналу на виході мультиплексора 8 і на вході дозволу завантаження другого лічильника 2 дорівнює 0, незалежно від змісту лічильника 1. В такому випадку на виході формуються імпульси, які повторюють вхідні, не залежно від значення $(k_3k_2k_1k_0)$, з затримкою, рівною тривалості відповідних вхідних імпульсів.

На фіг. 2 приведено епюри, що ілюструють роботу формувача, для усіх варіантів діапазону, які визначаються значенням адресного слова $q_1 q_0$ і значенням настроювального слова $k_3k_2k_1k_0=0011$.

Таким чином, виявлення управляючих імпульсів з тривалістю в вибраному діапазоні з послідовним дублюванням їх на виході, розширює область використання і функціональні можливості формувача.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Програмований формувач імпульсів, тривалість яких визначається тривалістю вхідних імпульсів в перенастроюваному діапазоні, який містить два двійкові лічильники, перший з них

5 підсумовувальний, який має вхід подачі тактових імпульсів, вхід асинхронної установки у нульовий стан; другий лічильник реверсивний, налагоджений на режим віднімання, має вхід подачі тактових імпульсів, вхід дозволу синхронного паралельного завантаження і входи подачі завантажуваних даних, вхід дозволу режиму рахування, вхід асинхронної установки у нульовий стан, вихід переповнювання; інвертор; елемент АБО; ланцюжок, що складається з послідовно

10 з'єднаних резистора і конденсатора, при цьому перший вхід елемента АБО з'єднано з виходом переповнення другого лічильника, який утворює вихід формувача; вихід елемента АБО з'єднано зі входом дозволу синхронного паралельного завантаження другого лічильника, входом інвертора, вихід якого з'єднано зі входом дозволу режиму лічби другого лічильника; виходи першого лічильника з'єднано з відповідними входами подачі завантажуваних даних другого

15 лічильника; вхід подачі управляючих імпульсів утворює вхід формувача; тактові входи першого та другого лічильників об'єднані проміж собою, утворюючи вхід подачі зовнішніх синхронізувальних імпульсів, який **відрізняється** тим, що в нього введено порівнювальний пристрій, який має інверсні виходи "менше", "рівно", "більше"; двоадресний мультиплексор; а перший лічильник доповнено входом синхронної установки у нульовий стан, який з'єднано зі

20 входом подачі управляючих імпульсів і другим входом елемента АБО; третій вхід елемента АБО з'єднано з виходом мультиплексора; вихід "менше" порівнювального пристрою з'єднано з нульовим входом мультиплексора, вихід "рівно" порівнювального пристрою з'єднано з першим входом мультиплексора, вихід "більше" порівнювального пристрою з'єднано з другим входом мультиплексора, третій вхід мультиплексора з'єднано з рівнем логічного нуля; загальна точка послідовно сполучених резистора і конденсатора з'єднана зі входами асинхронної установки у

25 нульовий стан першого і другого лічильників; перша група входів порівнювального пристрою з'єднана з відповідними виходами першого лічильника, друга група входів порівнювального пристрою утворює входи програмування формувача на задану тривалість вихідних імпульсів; адресні входи мультиплексора утворюють входи налаштування формувача на заданий діапазон

30 тривалості імпульсів.

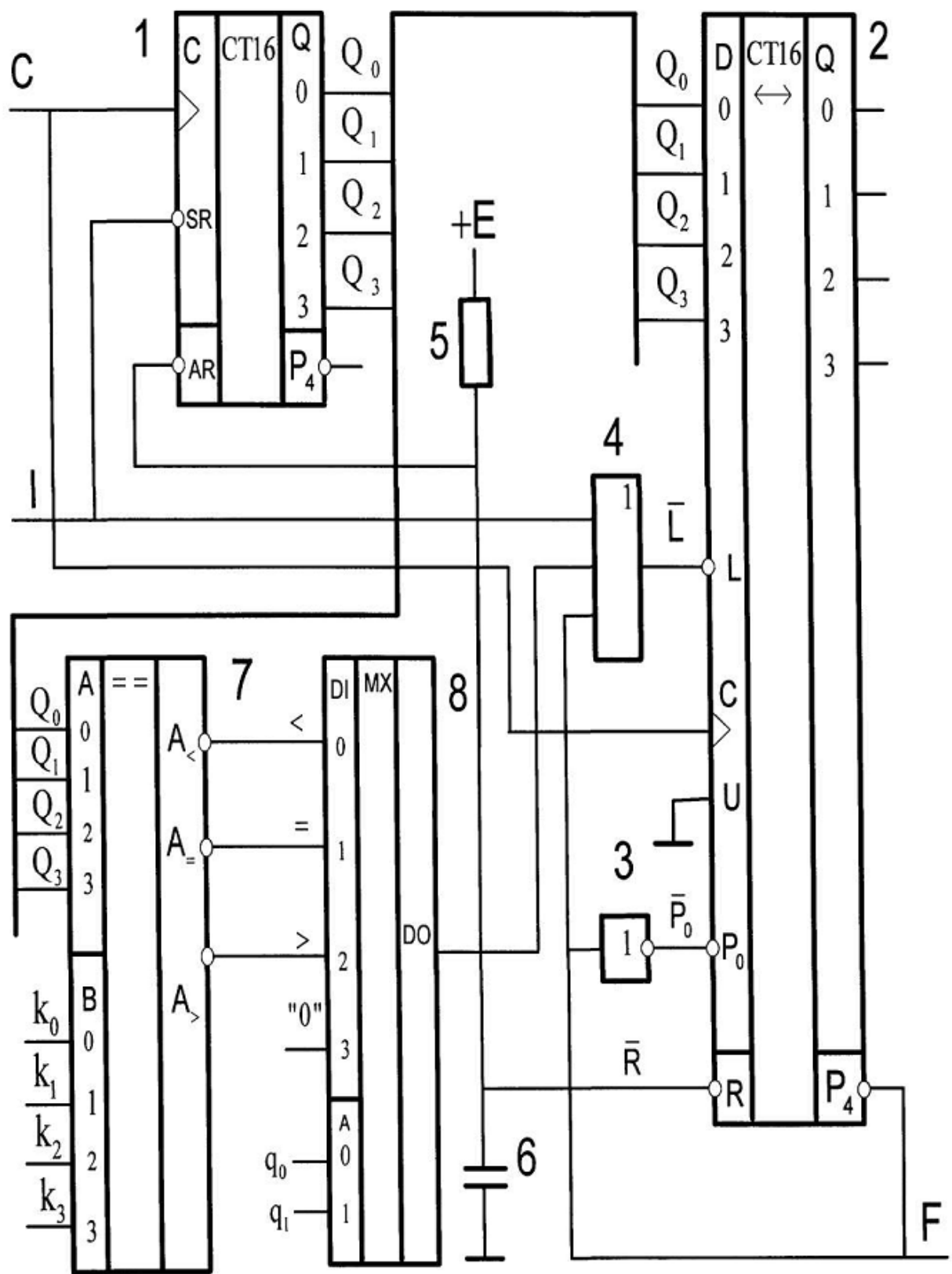

Fig. 1

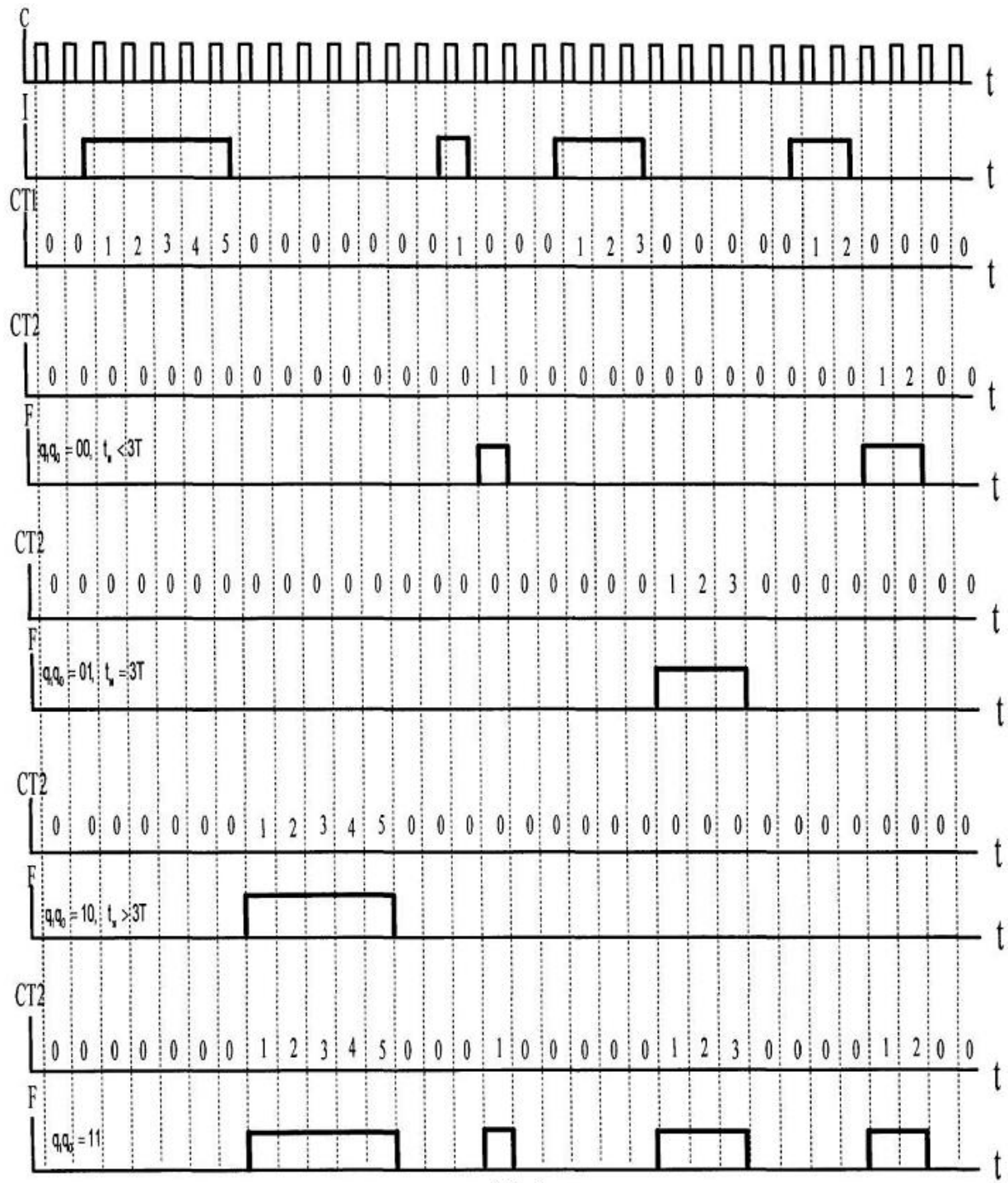

Fig. 2

Комп'ютерна верстка Г. Паяльніков

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601